

AP4 GODE MULIGHEDER FOR FÆRRE UDSÆTNINGER AF ØKOLOGISKE 1. KALVS KØER

STØTTET AF

mælkeafgiftsfonden

Tidlig frasortering af dårlige kvier, færre kvieopdræt, bedre forberedelse og optimeret opstaldning af kvierne før og efter kælvning. Sådan lyder en række typiske indsatsområder i 18 økologiske besætninger, som vil sænke antallet af udsatte 1. kalvs køer.

Af: Finn Strudsholm (SEGES), Aase Holmgaard (Syddansk Økologi), Kirstine Flintholm Jørgensen (LMO) og Maike Brask (ØRD).

På landsplan bliver cirka 25 procent af alle økologiske 1. kalvs køer sat ud, før de når frem til anden kælvning, men med en stor variation mellem besætninger. Udsætning allerede i første laktation har stor økonomisk betydning, fordi det typisk koster 10-12.000 kroner at opdrætte en økologiske kællekvie og en del kvier bliver derfor udsat inden de har tjent opdrætningsomkostningen. Udsætning af et højt antal første kalvs køer vægter samtidig negativt på den produktive levetid hos økologiske malkekøer.

På den baggrund har projektet "Vejen til sjette laktation" interviewet 18 økologiske mælkeproducenter vedrørende deres udsætning af 1. kalvs køer. Og projektet følger nu de tiltag, besætningerne har sat i gang for at sænke udsætningen.

Som gennemsnit for de 18 deltagende besætninger blev 27 procent af 1. kalvs køerne sat ud før anden kælvning.

MANGE FORSKELLIGE OVERVEJELSER BAG

UDSÆTNINGER

De medvirkende besætninger fandt generelt, at deres udsætning er for høj og de går efter det økonomiske potentiale, der ligger i at udsætte færre kvier, som aldrig får betalt deres opdrætnings-omkostninger.

Interviewene viste også, at "lang holdbarhed af malkekøerne" bliver prioriteret af producenterne som en vigtig værdi i økologiske produktion.

Desuden viser projektet, at de typiske årsager til udsætning er ydelse, reproduktion, temperament, kløve og sygdom. Bortset fra akutte situationer sker beslutningen om udsætning i de fleste besætninger typisk et stykke inde i laktationen for at give kvierne en chance for at vise deres potentiale.

Flere besætningsejere peger desuden på, at antallet af kvier som kælder ind i besætningen er en udløsende faktor for en høj udsætning også af unge køer. Det sker fordi sunde ældre køer har en højere mælkeydelse, og de beholder derfor staldpladsen til fordel for en yngre første kalvs ko.

BRED PALET AF INDSATSER I HANDLINGSPLANER

Med udgangspunkt i en tjekliste gennemgik besætningen og deres rådgiver alle betydende forhold omkring kvier og yngre køer, og der blev formuleret ét eller flere tiltag for at bringe andelen af udsatte første kalvs køer ned.

Tiltagene i handlingsplanerne i de 18 besætninger viser en meget bred vifte af enkeltindsatser, som kan påvirke, hvor mange kvier der bliver sat ud i løbet af første laktation.

Handlingsplaner opdelt efter faser i kviens liv:

A. FÆRRE KVIER TIL KÆLVNING

- Tidlig frasortering af kviekalve med høj sygdomsfrekvens
- Mærkning af kviekalve, der ikke satses på, med blå øremærke
- Frasortering af kvier med dårlig frugtbarhed/mange omløbninger
- Slagtning af overskudskvier fra græs i perioder med højt øko-tillæg
- Salg af flere kvier til levebrug
- Kønsortering og færre kvier generelt
- Gentest og mere brug af kødkvægssæd
-

B. OPDRÆTNINGSPERIODEN

- Kalve og kvier i flere og mindre grupper
- Insemineringsperiode, som sikrer, at småkalve under seks måneder ikke skal på græs
- Bedre fodring på kviehotellet
- Frahegning af våde områder for at undgå leverikter
- Systematisk tjek af alle kvier for fluestik ved indbinding
- Afgræsning af bedre græs i sensommeren
-

C. BEDRE FORBEREDELSE TIL KÆLVNING

- Bedre fodring /foderplan for højdrægtige kvier
- Specifik gruppe for højdrægtige kvier
- Kælvning i enkeltbokse
-

D. PERIODEN EFTER KÆLVNING

- Opstartshold for første kalvs køer
- Nykælverafsnit med sand i sengene
- Mindre belægning og bedre plads i nykælvergruppen
- Fokus på hygiejne og yversundhed i tidlig laktation
- Rilning af gulve for at undgå benskader og efterfølgende udsætning
-

Projekt "Vejen til sjette laktation" følger de 18 besætninger gennem hele 2018, og til efteråret bliver resultaterne af projektet formidlet på lokale workshops, som de medvirkende DLBR-kontorer inviterer til.